№ 16 კვირა, 22 ივნისი. | ერთი წლით ჟურნალი ღირს 2 მ. 50 კ., ნახევარი წლით 1 მ. 25 კ. წერილები და ფული უნდა გამოგზავნოს შემდეგის ადრესით: Тифлисъ. Мухранская 12, для журнала „ЛАХТИ". | ფასი 5 კაპ. № 1

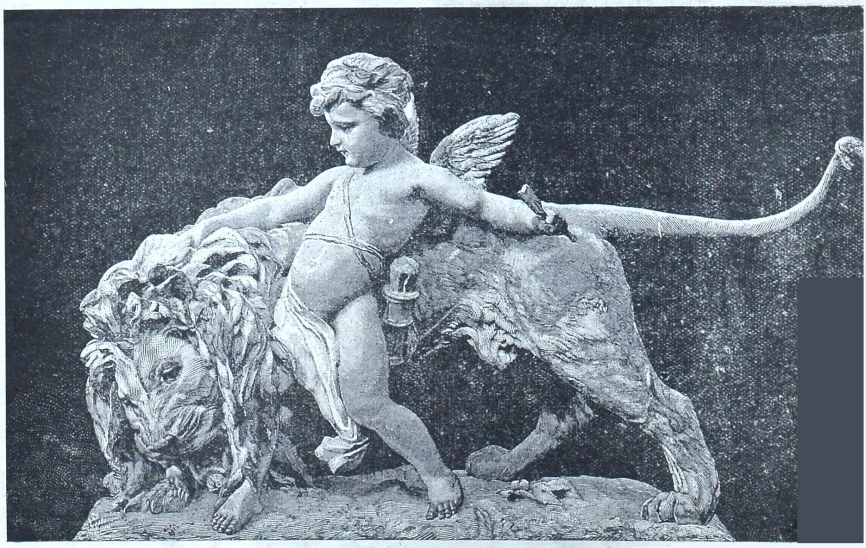

ლომი და ამური,—ქანდაკება ვეისნფელისა.

„ლახტი“-ს

თანამშრომლების და მკითხველების საყურადღებოდ

ხუთშაბათი დღეა. ნაშუადღევის სამი საათი იქნება. პატარა ოთახში ერთი ჩვენი თანამშრომელი მასალებს ასწორებს ჟურნალისათვის, ხელში აკიდებული გლარჯის მალი უჭირავს. მაგიდაზე აუარებელი წერილები ჰყრია: დრამები, კომედიები, მოთხრობები, ახალი ამბები და ყველას აკარებს ლექსები. ოხ! ლექსები, ლექსები. . რა დაუდეგარნი რამ არიან ეს ლექსები: დახტიან, იცინიან, სტირიან, იჩოქებენ, გულს ეკვრიან,—შორდებიან, სცურაობენ, ქნაობენ, დაფრიალავენ.

დილის ექვსი საათიდან დაწყებული, ნაშუადღევის სამი საათი სრულდება და კიდევ ვერ აურჩევია მორიგი ჟურნალისთვის მასალები. ხუმრობა ხომ არა გგონიათ, ყველას გადაკითხვა უნდა, წითელი ხაზების გადატარ-გადმოტარება, მოკლეს დაგძელება, გძელის დამოკლება. თანამშრომელს დაღლილობა ეტყობა, მუცელიც რაღაც მშიერ მგელივით ღღმუის, მართალია ვარდ ყვავიღების, ყვავ-ყორნების სახელს ხშირად იმეორებს, მაგრამ ეს არც დღევანდელს და არც ხვალინდელს სადილად გამოდგება. აი ასეთი კომიკური მდგომარეობა, უცებ დრამად შეიცვალა; თანამშრომელს მისდა შეუმჩნევლად აკიდებული გლარჯის მილი ხელიდან გავარდნია, პირველად ერთ სუმბულ ხტომია ლექს მოსდებია ცე- [illegible] ...ოდეგარს რასაკვირველია, [illegible] ...ეწყვია და თავისი ალის [illegible] ...ათვის გადაუცვამს. დადგა [illegible] ...ური სურათი: სიცილი, [illegible] ...ლი, ჩოქვა, ფრენა, ცურაობა, [illegible] ...ობა და მთელი ოთახი ალმა მოიცვა. ღმერთმა უშველოს გულკეთილს და პურმარილიან არჩილს [illegible] ...ნი თანამშრომელი ოთახიდან ცო[illegible] ...ცოცხალი გამოუტანია, აბანო[illegible] ...ში გაუტეხია და ერთ [illegible] ...ლაზათიანად გამოუძღვია.

დღეს ისევ რედაქციაში მოვიდა და შემდეგი კითხვების დაბეჭდვა გვთხოვა, ჩვენც ვასრულებთ მის თხოვნას, შემდეგი პირობებით: ვინც პირველად გამოგზავნის პასუხს ამ კითხვებზედ, მას მთელი ამ წლის ჟურნალი „ლახტი“ უფასოდ ეგზომება.

აი კითხვები:

1) რომელი მცენარეა არის ჩვენში დაურღვეველი?

2) ვინ მოიგონა ქართული ანბანი და რომელ წელში?

3) რა არის ქართველის დაუძინებელი მტერი?

4) ვინ იყო პირველი მგოსანი საქართველოში?

5) რა არის ყველაზე ულამაზესი საქართველოში?

6) რა არის ყველაზე უმახინჯესი?

7) დღეს ახალგაზდა მგოსნებში პ რველობას ვის აკუთვნებ?

ძვნად ნუცას

ვარდს ფურცელი ჩამოვკორტნე,
პაწაწინა-ფუსფუსელა,
გულის ძაფით ვაგვირისტე..
წერილია ვებერთელა.

—

იას კაბა ვაკანვერტე.
ზედ მაყვალით დავაწერე:
ნუ-ნუს წარსულს შეეხვა,
აწმყოც შიგ არს დამიჯერე.

—

მარჯანს*) მივეც ამანათი;
მითხრეს.. კიდეც მოგიტანა,
მის მომავალს, რომ გავეცნო
ამის ღირსი არ ვარ განა?!.

ლე-პარდონ.

სრულიად სცენის მოდგაწეთა საქართველოს პირველი კრება

საათი პირველი.

ვინაიდგან ასეთი კრება დღემდი მკვდრებში ყოფილა ჩარიცხული და ეხლანდელ ქართველებს არ მოწერებია, კრებაც მკვდრების ხსენებით გაიხსნა. წაკითხულ იქნა ტოტხლებიდან მიღოცვები: „ცხოვრების“,-ფურცლის“, „რეჩის“, ხარკოვის, კოშპოზიტორის, მეცნიერების, მარგანეცის, „ახალი ხლუსტის“ და სწრაფი მილოცვები სწრაფი თავადებისაგან: ოზურგეთიდან, ქუთაისიდან, სოხუმიდან, ბორჩალოდან.

საათი მეორე.

კომიტეტს (ვინ ითვლებიან კომიტეტში, კრების ისტორიამ ეს არ იცის). აურჩევია პრეზიდიუმი, უკანასკნელს თავის თავმჯდომარედ გ. ლასხიშვილი, მის თანაშემწედ ქართველიშვილი. ვინაიდგან მისი მტერი ცოტა უქეიფოდ ბრძანებულა—მაგიერად გიგიენური მუშტუკით კ. აბაშიძე, მის თანაშემწედ კრინიცკი, თანაშემწედ მსახ. ვლ. მესხიშვილი, და მის თანაშემწეთ ვექ. ბარათაშვილი.

საათი მესამე.

მდივნებიც რიგ რიგობით. უფროსებთ: შალვა და ანდრონიკაშვილი, (შალვას გვარი ინიციატორობაში დაუკარგავს. ვინ არის დამნაშავე?— დადიანი ეკითხულობთ).

თანაშემწეებად: ჭანტურიშვილი, რომანიშვილი, ი. იმედაშვილი და სტარშის მლადში პოპოშნიკად ირეთელი, გვარად პ—ლიუს.

საათი მეოთხე.

იკამათეს, იმსჯელეს, იბაასეს, ისაუდილეს, ისაუზმეს, იკარნახეს (ვისაც დასჭირდა), ისეირათეს. ერთი კვირის განმავლობაში თეატრები სახალხო წარმოდგენებისთვის ააგეს: ქუთაისში, ფოთში, ბათუმში და ნაესაკოვში, თბილისში კი „ახალი ხლუსტის“ დარბაზი ბანქოს ქაღალდებისაგან და ლოტოს კარდონებისაგან ისე გააკანირეს, რომ ხარფუხის ახლად დაქირავებულ ბაღის ბოლოში ქანდარა მოაწყვეს

საათი მეხუთე.

ღირს შესანიშნავი მოვლენები ბევრი არა ყოფილა, მხოლოდ: ერთხელ იტირა ვლ. მესხიშვილმა, ჭკუაზედ შეტორტმანდა მ. თოიძე, მოჭიდავეთა რიცხვში გამოვიდნენ მსახიობები, ვინაიდგან მათ ჩალამაზებულ პირის სახეზედ სირცხვილის ალმური ააყენა შალ. მესხიშვილმა,

*) მარჯანი—ფრინველია.

ხარმა გამოჰკრა წუწუნავამ და მოგვერდი ბარვეულმა

საათი მეექვსე.

დელეგატებს სადილი გაუმართა წევრებმა, (რომელ საზოგადოებისამ არ ვიცით), სადილზე ისე დამთვრალიყვნენ, რომ კრებაზე მოსაყვანად დაგვჭირდა მაძღრები. კრება დაიხურა ლოყათა ხოკვით და ცრემლთა დენით.

დღეს სრული კომპლეკტი დელეგატებისა (თუ ვინმე პადვალში არ დაგვემალა), ეგზავნება პროვინციებს ბაგაეთ. გთხოვთ სეზონის დაწყებამდე გამოისყიდოთ.

თავისუფალი სკამი.

ოხ, რა დილაა!..

ოხ, რა დილაა!.. მზე პირ-მკინარე
ბრწყინავს, ქათქათებს.. ცა მოწმენ-
დილა
და სამკურნებელ ეშხის ნექტარსა
უხვად აწოდებს დღეს მას ეს დილა!..

—

ბუნება ხარობს!.. მერცხლები ცაში
დაჭიკჭიკობენ, ჟრიამულობენ,
ნაკადნი სჩქეფენ, ვარდის კუკურნი
იღიმებიან, მხიარულობენ!..

—

ბულბულის სტვენა ცის სივრცეს
აპობს,
მსოფლიო ნეტარ ჰაბგით ივსება!..
მე მათ შემყურე ვკრულავ სევდებსა
და სასიცოცხლოდ გული მეხსნება!..

დ. საქარელი.

„ღ ა ლ ა ტ ი“

ლეგენდა-სარეი 1 სურათად.

(მოქმედება სწარმოებს ქ. ქუთაისში კაზეთის რედაქციაში. მთავარი ხელძღვანელი კაზეთის ზის სწერ მაგიდასთან. მის მახლობლად სდგანან მისი მრჯვენა ხელნი და მრავალი თანამშრომელნი მოისმის ძღინარე რიონის დუდუნი. ფარდა იახდება. დუმდიან.)

სულეომანი. დიდ არს სახელი და ძლიერება ჩვენი!..

ეგედანი დიდი არს სახელი და ძლიერება ჩვენი!..

სულეომანი. „სახალხო ფურცლის“ მთავარი სულის ჩამდგმელი და ძმანი მათნი, უსაზღვროდ იმუქრებიან და იძახიან: „სულ გავწყდებით და ჩვენი წინაპრების სისხლით მორწყულ ტერიტორიას არავის დაუთმობთო. სისხლს დავღვრით და ჩვენს ეროვნულ რწმენას არავის შევაბღალვინებთ და შევაგინებინებთო“ (ბრახა-ზორეულდა). ჰმ! სად იყვნენ ეგ „პატრიოტი ფეოდალები“ მაშინ, როდესაც მთელი გურია ავაჯანყეთ.. განა მთელი ქართლის მაგალითები, ჩვენი სიბრძნის ნაყოფი არ იყო?!. (სიჩუმეა). დღეს, „სახალხო ფურცელში“ კიდეკ რაღაცას მოვკარ თვალი! მგონია ხატისოვს და ქალაქის გამგეობას ემუქრებიან.

ოთარ-ბეგი. მოიღეთ ჩემზე ნდობა თქვენი გვირგვინო ერთობისავ და დღესვე საპასუხო წერილს მიუძღვნი.

სულეომანი. მოვა დრო და მართლაც დაგაწერინებთ.. ჯერ ნუ სჩქარობთ. შეიძლება კიდევ წამოსცდეთ რამე. (სიჩუმეა). დღეს კიდევ მოვიდა საპროტესტო წერილები?

ოთარი. ეს არის ეხლა მივიღე ფოსტა სხვოსანო.

სულეომანი. ვინ აწერს „პროტესტ ტზე“ ხელსა?

ოთარი. ბოგანო ხალხი, სულ მუშებია; სარდაფის ბიქები, წვრილ-ფეხობა განურჩეველად ეროვნებისა, სქესისა და წლოვანებისა. მართალია, ისინი არ იცნობენ... ერთი სიტყვით, პარტიული ენით გაჟღენთილი ხალხი.

სულეომანი. ოთარ-ბეგ! შენ დიდ ღვაწლსა სდებ მშრომელ ხალხს. შენ ძლიერ ერთგული ხარ.

ოთარი. კანონო სიტყვიერებისავ! განა მე როდისმე უკან დამიხევია ბრძოლის ველიდან!.. რათ დავიშურებ ჩემს ენერგიას. განა მე არ ვიყავი რომ ჩემი ენა უარყავი?. განა მოქმედებით ვერ მატყობთ?.. გული ჩემი ერთის გრძნობით გამსჭვალულია!.. მე არა ვარ, რომ მთელი დაბა სოფლები შემოვიარე და გლეხკაცობას ტერიტორიის არარაობა დაუმტკიცე!.. მე არა ვცდილობ რომ,—რაც კი ქართული ნაშთის ნასახიც მოიპოვება, — ავლაგმო პირიდან დედამიწისა!.. განა ამ ჩემმა მახვილმა ენამ არ ამოჰგლიჯა ხალხის გულიდან უკანასკნელი სიყვარული იმ დიდებული.... (ჰმ დროს ციდან მოესმის სიშინელი კრეკვინვა).

სულეომ. შენი გმირთა-გმირობა ოქროს ასოებით საისტორიო დავთარში ჩაიწერება ოთარ-ბეგ და, ჯილდოთ ბოგანოთაგან დეპუტატობას მიიღებ.

ყარა-უსუფი. თქვენ შეიქნებით მმართველი კავკასიისა.

ადრაზაკი. „ფიქრი“ და „აზრი“ იქნება მოზიარე თქვენი სიბრძნისა.

სულეომ. ოთარ-ბეგ! რა ამბავი ისმის დაბა ჭიათურიდან რვა მუშისა? – რაო, რა გვინდაო, რას ამბობენ?..

ოთარი. როშავენ და მიჰქარავენ, ბრძანებელო.

სულეომ. მაინც?

ოთარი. შინაური მტრები არიან, ღალატი უდევთ გულში. დემაგოგები არიან!.. განა შეუძლიან მუშის უსუსური გრძნობას კრიტიკას მსჯავრი დასდოს? შეიძლება „მამულიშვილთა“ ბანაკიდანაც იყვნენ, ვინ იცის! მოგეხსენებათ, ეხლა ქართველი მუშები სანდონი აღარ არიან. სომხები რომ ყოფილიყვნენ კიდევ ჰო! ამიტომ მათი ხმა დავტოვეთ ხმათ „უდაბნოსა შინა“. დაე, ყოველი მოღალატე მსხვერპლი შეიქნას პრომეთეოსისა.

სულეომ იშალაა!.. ძლიერია ბატონობა ჩვენი, ძალიან კარგად მოქცეულხართ. რადგანაც მაგათ გაჰბედეს და ჩვენი გულის საიდუმლოებაში ხელის ფათური მოიწადინეს, ამისათვის დატუქსეთ სასტიკად!.. ყარა-უსუფ! დღესვე „საპროტესტო“ წერილები მოამზადე 25 კაცის სახელით.

ყარა-უსუფი. ვისი სახელით, ბრძანებელო ჩვენო?

სულეომ. თუნდა დიტრიხის მუშებისა (ყარა-უსუფი წასვლას ამირებს). მოიცა, არ დაგავიწყდეს მარკოვი, ტიმუშკინი და ზამისლოვსკი უწოდე იმ ურჩ მუშებს და, თუ საჭი-

როდ დაინახო,—პურიშკევიჩიც არ დაივიწყო...

ყარა-უსუფი. ბრძანებელო! ისინი რომ არ იცნობენ მარკოვ-ტიმოშკინ პურიშკევიჩს!.. განა კახეთიდან ჩამოსული ბიჭები, რომლებიც ლუდის დროგებზე სხედან, იცნობენ იმათ? მე ვფიქრობ, რომ ისინი, მე და შენც არ გვიცნობენ. ამიტომ...

სულეიმ. სიტყვა ჩემი, ხმალია თქვენთვის!..

ყარა-უსუფი. თქვენს სიბრძნეს და ბრძანებას ვემორჩილები... ვარსკვლავო ცისკრისავ... თქვენი სიტყვები კანონია ჩვენთვის.

სულეიმ. (**წამოდგება**). რადგანაც შენ, ბოგანო ხალხის სამსახურში ორპოფობა შეგამჩნიე, ამისათვის შენ ჩვენთვის საჭირო აღარა ხარ... გზა შენი შავ-ბნელი იყოს, შეგიძლიან „მამულიშვილთა“ ბანაკში შეაფარო თავი.

ყარა-უსუფი. სხივოსანო... შემიბრალეთ... რათა მტუქსავთ...მე ხომ სიმართლე მოგახსენეთ, მეც ხომ ,,მამულიშვილი'' არა ვარ?!

სულეიმ. კმარა!.. შეგიძლიან, შეგიძლიან მიეფარო თვალთა ჩემთა, და ასეთი ორგულობისთვის—ჯილდოთ მიბოძებია პურიშკევიჩის სახელი. (**ყარა-უსუფი ხმა ამოუღებლივ გადის**). ყველას ასე მოვექცევი, ვინც გაჰბედავს ,,ურჩობას'' (**დაჯდება**). ოთარ-ბეგ! როგორ გათავდა სილნალის არჩევნები?

ოთარი. სასურველად ბრძანებელო ექიმები, ვექილები, ქართველი შოვინისტები და განსაკუთრებით ,,კაპიტანი'' კ. ტყავაძე, სუყველა გააშავეს, და მათ ნაცვლათ სომხის მეწვრიმალები ამოირჩიეს ქალაქის მამებათ.

სულეიმ. კეთილი... ძალიან კარგად მოქცეულან, ღმერთმან განაძლიეროს კაპიტალი მათი..- ჩვენი საქმე, როგორც ვატყობ, ისე მიდის, როგორც ჩვენა გვსურს. საბრალო ტყავაძე, საწყალი ქიათურელი რვა მუშა. ჩავჩარეთ პირში ბურთი თუ არა!.. ხა... ხა... ხა... ხა... რატომ არ გეცინება ოთარ-ბეგ,—მხიარული არა ხარ?..

ოთარი. მხიარული გახლავარ ამომავალო მზევ... ვისაც ,,სინიდისი დამშვიდებული'' აქვს, ის ყოველთვის მხიარულია... რაზედ მოვიღუშო—ჩვენი სვე-ბედი გულ-უბრყვილო ჩალხზეა დამოკიდებული, რომელსაც „ბოგანო ხალხი“ ეწოდება, მაგრამ მოგეხსენებათ შემთხვევა—ბედნიერებას, უბედურებაც თან მოსდევს!..

სულეიმ. რა გინდა მაგითი სთქვა?

ოთარი. (**რუჯგაშია**). გუშინ უძლეველო, მოულოდნელად...

სულეიმ. სთქვი რა იცი?!.

ოთარი. გუშინ უძლეველო, დამიბარეს სადაც ჯერ-არს და განკარგულებაზე ხელი მომაწერინეს, რომ ამიერიდან მე ენა დავიდუმო.

სულეიმ. (**მკაცრი გამომეტყველებით**). ეგ გასაკვირველი არ არის.. ეგ ეგრეც უნდა მომხდარიყო... მაგრამ შენ ძლიერ ჭკვიანი კაცი ხარ ოთარ, ხომ არ იცი, ეგ ღალატი საიდან მოხდა?!

ოთარი. რასაკვირველია მამულიშ..

სულეიმან. რაო! მამულიშვილები!.. ჰმ, ეგ ქვემძრომნი, ჯაშუშები, მოღალატენი!.. ხვალვე აუწყეთ გაზეთის საშუალებით ეს შემთხვევა, შეატყობინეთ ყველას, რომ ჩვენ გაგვცეს და გვიღალატეს იუდასამებრ ქვეყნის ორგულებმა. თქვენ კი—ასი ყური გამოიბით, ასი თვალი იქონიეთ და ფხიზლად იყავით. სასტიკად თვალ-ყური ადევნეთ ყოველ მათს ნაბიჯს და მოქმედებას. სულის უბეში ხელები უფათურეთ. წყევლა და კრულვა იმათ თავს. (**წამოდგება**) მთელი ევროპა შემოვიარე, ურიცხვ ,,სიეზდებს'' დავესწარი, მრავალი სამეცნიერო წიგნები გადავიკითხე—პირველმა მე შემოვიტანე საქართველოში სოციალისტური მოძღვრება და, ნუ თუ ვისმეს ძალუძს წინააღმიდგეს!!. (**პაუზა**) ვარსკვლავებს რომ უყურებ თითქოს ჰქრებიან, ოთარ ბეგს ხელი მოაწერინეს, ყარა-უსუფი ურჩობისათვის გავაგდე, ქიათურიდან მუშები ცალკე აგვიჯანყდნენ!.. რას ნიშნავს ყველა ეს?!. (**პაუზა**) ოთარ-ბეგ, ღამე ძალიან ცუდ სიზმრებსა ვხედავ, იდუმალი ხმა ჩამჩურჩულებს: „ცოცხლები ვერას დაგაკლებენ, მკვდრებისა გეშინოდეს!..“ (**ამ დროს აჩრდილი გამოჩნდება ერთი ქართველი მწერლისა, მაგრამ ისევ მალე გაჰქრება**).

ოთარი. გადაიყარეთ ღრუბელი კაეშნისა, სხივო ვარსკვლავისავ და მოისმინეთ ლაღადი შენის ერთგულის

სულეიმ. რა იცი ახალი?

ოთარი. მტრებს უკვე სამაგიერო გადაუხადეთ.

სულეიმ. როგორ?

ოთარი ამ დღეებში ქუთაისის ნოქრებმა თავიანთი „ზნეობრივი მოვალეობა“ მოიხადეს.

სულეიმ. რითი?

ოთარი. ყოფილ დასელს, ეხლა კი ,,მამულიშვილს'' ირ. ევდოშვილს, მოწვეული ჰყავდა ჩვენი ღმერთა—საყვარელი მგოსანი ვ. რუხაძე, რომელსაც მონაწილეობა უნდა მიეღო ევდოშვილის სალამოში, მაგრამ ჩვენმა „შეგნებულმა“ ნოქრებმა არ მისცეს ნება რუხაძეს, რომ დაჰხმარებოდა ევდოშვილს.

სულეიმ. გულზე მოქსა მფენს შენი სიტყვები ბრძნულის გრძნობით წარმოთქმული. ეხლავე იმ ნოქრებს სამადლობელი წერილი მიუძღვენი „შეგნებული“ მოქმედებისათვის... სხვა, როგორ მიდის გაზეთის გავრცელების საქმე?

ოთარი. ჩინებულად მზეო აღმოსავლეთისავ... შესაფერი განკარგულება მოვახდინეთ, ყოველ დაბებში და პროვინციალურ ქალაქებში ფარული აგიტაცია სწარმოებს, რომ ადგილობრივ ჟურნალ-გაზეთების მოვაჭრეებმა დამალონ ყველა „მამულიშვილთა“ ჟურნალ-გაზეთები და მხოლოდ ჩვენი გაასაღონ. ეს სამგირო საქმე განსაკუთრებით ჭიათურაში არის მოწყობილი.. ერთი სიტყვით, ვმოქმედობთ ისე, როგორც შეეფერება შეგნებულ დემოკრატიის „კლასთა ბრძოლას“.

სულეიმ. მომწონს თქვენი ბრძნული მოქმედება.. თქვენი უანგარობა ბოგანო ხალხისაგან ყურადღებოდ არ იქნება დატოვებული...

ოთარი. თქვენი სიტყვები ბრძანებელო, მიორკეცებს სურვილს მოქმედებისას... ვეცდები თქვენი ყურადღება დავიმსახურო!.. ამ დღეებში მივემგზავრები დაწყებული საქმის გასაგრძელებლად.

სულეიმ. გასწი თბილისში, მხოლოდ ლექციის თემა არ დაგავიწყდეს!.. (ოთარი მოწიწებით თავს დაუკრავს, რამდენიმე ნაბიჯს გადასდგამს. ოთახის კარებს გააღებს, უნდა გავიდეს, ამ დროს გამოჩნდება აჩრდილი ქართველი მწერლისა, რომელიც რამდენიმე სიტყვას იტყვის).

აჩრდილი. „ბოროტი საქმე დღის სინათლეს ვერსად წაუვა, თუნდ დასამალად ზედ დედამიწა გადაეფაროს! (სცენა საშინლად დაბნელდება და აჩრდილი სწრაფად გაქრება.)

ფარდა.

დ. მელია.

...ის არ მასვენებს!!!

(ღრუბლის ჩივილი)

როს მაგონდება მწარე წარსული სამშობლო ქვეყნის,
როს მოვიგონებ მიყუჩებულ—იარა-სენებს,
ამოვარდება ქარიშხალი და მღევნის... მდევნის. .
..ის არ მასვენებს!!!

—

—რა გინდა ქარო?! რათა მდევნი?! რა დაგიშავე?!!
მინდა ვიტირო, ამეშალა ფიქრები მწვავე,
დედაჩემს ვსტირი! მშობელ დედას! დაობლებულა,
მწუხრის მძივებით აუკინძავს ყარყარა ქულა.
მას არ სტირიან სხვა შვილები, წასულან შორსა,
სულს დალევს დედა.. ვერ იგრძნობენ მშობლის ამბორსა,
ქექა-ქუხილით ერთმანეთსა ეხეთქებიან;
მერე ტირილი და ცრემლები იქნება გვიან!

—

გამიშვი მარტო მე ვიტირო მშობელი დედა!!
მას ჩემი წმინდა და სპეტაკი ცრემლი ამშვენებს..
მაგრამ, აი! კვლავ ამოიქრა, მომგვარა სევდა!..
...ის არ მასვენებს!!!

ლადო.

დავითის სიმღერა

(დიდი ჯიხაშელებისათვის)

სთქვა დავითმა—მე ასე მსურს,
ექიმს ეთქვას აქ უარი;
რომ მართლა ვსჯი, დამიმოწმებს
ამას ნამდვილ მამუჩარი!

ხალხი ვინმეს აჯილდოვებს,
ის მოღვაწე როდი არი;
მართალს ვამბობ—დამიმოწმებს
უეჭველად მამუჩარი!

ხალხის აზრი რას მიქვია,
ჯიხაიში ჩემი არი,
რომ ასეა, ჭეშმარიტად
მემოწმება მამუჩარი!

კომიტეტი—ეს, ეს მე ვარ,
კარგად ვიცი ჩემი გვარი,
თუ არ გჯერათ—დაეკითხეთ,
პასუხს მოგცემთ მამუჩარი!

ოქმი მე თვით დავადგინე,
მოძღვარს სილა გავაკარი,
მასაც ხელი ვაწერინე—
დამიმოწმებს მამუჩარი!

ყველა ფეხ-ქვეშ მოვიქციე,
დავუბნიე მათ დავთარი,
მარტო არ ვარ, მეხმარება
ამ საქმეში მამუჩარი!

გერასიმე დავითაძე,
აასრულა რაც ვუთხარი,
თუ არ გჯერათ, კიდევ ჰკითხეთ,
დამიმოწმებს მამუჩარი!

მე ვარ და ჩემი ნაბადი,
თქვენც კი იცით ჩემი ჯარი,
ჩემი გულის მეგობრები,
ძმათ ნაფიცი მამუჩარი!

მე ვბრძანებ და ის იქნება,
მთლათ სოფელი დავიპყარი,
რასაც მინდა იმას ვიზამ,
აქ არა მყავს მამუჩარი?!

ჩემი ქცევით ძმათ ნაფიც არს,
ერთობ გული გავუხარი,
ერთად ვიყავთ, ერთადა ვართ,
მე, სამსონი, მამუჩარი!

მე ასე მსურს—სთქვა დავითმა,
ექიმს ეთქვას აწ უარი,
მას მავალებს მირონობა,
ძმათ ნაფიცი მამუჩარი!..

№ 102.

სამიკიტნოში

(სცენა)

მიდღემჩი არ დამმართია ასთე და ერთ დღეს ქე არ დამტოვა პოეზმა! რაცხა არეული პოეზდები ყოფილა ჩეთვერთი კლასს, რომ უძახიან ქალაქ სამტრედიაში, მარა ვაი ამისანა დარჩენას არც მაქ ჯიბეში ორი შაურის მეტი, სადილის ჭამას სახლში ვფიქრობდი, ახლა სეით უნდა ისადილოს კაცმა ორ შაურათ, მერე თავ-მომწონე კაცი ქე ვარ ვინცხეის არ იყოს. ვიყურყუტე ერთ ხანს, ვიყურყუტე, მარა დამძლია შიმშილმა, წამოვდექი ჩქარა, არ შემამჩნიოს ასთე კაცმა მეთქინ და ჩქარა გავაბიჯე ფეხები. მარა ვაი ამისანა სიჩქარეს, რომ მივაწიე სტანციეს კარებთან უკან გასავალს, კალამე წევიქეცი შიმშილიდან, და რავარცხა იქნა მივაწიე იქინე პირდაპირ, რომ სამიკიტნო არის, სახელი არ მახსოვს, გვარი ასთე ეწერა დიდ ფიცარზე დახატულს გუდის ქვეშ „მამფორიაო".

როგორც შევედი ჩემო ბატონო თვარა, ვინცხამ ძვილათა სიმსუქნისაგან, არ მაცალა და ისთე შემეკითხა,—რა გნებავსო. —მე უთხარი ერთი შაურის პური და ერთი შაურის ხარჩო მეთქინ. სიმსუქნისაგან რომ კისერი ვერ მეიბრუნა თავიან-ტანიან მიბრუნდა, დუუძახა ვინცხას, გამოდი, მოხედე მუშტარსო. ამ დროს, ვინცხა ფართუკ აფარებული დაბალ-დაბალი, ულვაშდაბურძგლული, თვალები წამოცვენეზე ქონდა, როგორც სომაროობო ვერძი, ისთე მოძგიბული, მუარდა ჩემთან; ვიფიქრე არ დამე-

ტეკოს ამ მშიერ კაცს მეთქინ და ჩავაფრინდი სტოლს. მაგრამ შემაიდგა იქით-აქეთ წელებზე ხელი, ისთე მოძგიბული ხან უკან დეიხევს, ხან წინ წამეიწევს. მე უთხარი: რა გინდა ჩემთან მეთქინ. მან მითხრა: რეიზა მიძახოდით. მე უთხარი: ხაზეინმა იცის მეთქინ. ხაზეინს მიუბრუნდა—რას მიძახოდი ბატონოვო. პური და ხარჩო მიუტანე მუშტარსო. მიბრუნდა დაძგაზე, წაავლო ხელი სტაქნებს, ერთს დიდს, მეორეს პატარას მომიტანა და დამიდგა წინ. უთხარი რათ გინდა მეთქინ. შენ მარტო არ იცი ღვინის სმაიო ჩემო ბატონოოვო და გაბრუნდა ბუტბუტით. ქე გევიგონე ხაზეინს, რომ უთხრა, არ არის ორსულათო.

ბიჭოს, ვიფიქრე: ქალი ხო არ ვარ ორსულათ რომ ვიყო; ცოტა ქე შევფიქრიანდი, იქნება მართლა ორსული კაცები დაიარებიან ამ დუქანში მეთქინ. სულო ცოდვილო, ხაზეინიც ქე გავდა ორსულს, ისთე იყო გაბრიგინებული მუცელზე.

გამოვძეხი ცოტა, მევითქვი სული, და ვკითხე იქინე იზვოჩიკი, რომ იყო გაჩერებული: თუ ძმა ხარ, იმ პავარმა რომ თქუა ჩემზე, ორსული არ არისო, კაცი ორსულად რავა იქნება მეთქინ. გეიცინა და მითხრა: მაგენი ბრეულ ფულიან კაცს უძახიან ორსულსო, ცოტა ფულიანს კი არაფრათ აგდებენო, იმისთვის, რომ ვერაფერს ჩამორჩებიანო.

ამევილე ორი შაური და მივეცი რომ მეაწიე კარებთან იმ დაბურძღუღლმა კაცმა ქე მომაძახა, ვინცხა იყო კაი კუხიკი იყოვო.

ასთე არის ჩემო ბატონო სამტრედიაში. ღმერთმა ნუ გაჭამოს ნურავის პური შიმშილით რომ კვტებოდე. თვარა კარგად გამოგლანძღავენ, არც გაგაძღობენ და ისთე გამოგიშვებენ.

ამით არის, რომ სამტრედიის ნოქრებიდან ბაიბური არ ისმის ხაზეინების წინაშე, ორივე ერთი-მეორეს უკეთესი,. ზრდილობიანი მოპყრობა რათ უნდათ, თვითონ უზრდელი არიან. თუ არ უნდათ კეთილი თავიანთ საკეთილდღეოთ,— მაშინ ღმერთმა აშოროს აქაურ ნოქრებსაც და ხაზეინებსაც კარგი რამე!

არ დამავიწყდეს.

რა ღინი მომივიდა!

(ნაამბობი)

— რომ იტყვიან: „მქადი გავტეხე და მახარა გამოხტაო“ ჩემი საქმეც ისეთი იყო. არა, თუ ღმერთი გწამს, ის გასაბერავი, ჩემი ამხანაგი საით ჯანდაბიდან გამოხტა იმ დაბინდებაზე?!..

საღამოს ჟამი იყო. სადგურიდან ისე ჩუმად გავიპარე, რომ ჩემს ამხანაგებთაგანს არავის გაუგია ჩემი წამოსვლა.

ერთი ქვრივი ქალი მყვანდა შეთვალებული ქვემო სოფელში, მასთან მისვლა არ მეთაკილებოდა; ჰოდა... გავსწიე მისკენ პირდაპირ.

მეორე დღეს შაბათი თენდებოდა. ვიფიქრე: წავალ, ხვალ მისი ქმრის სამძიმარს გადავიხდი, ქვრივს ამით ვასიამოვნებ და თანაც ამაღამ ცოტას ვიჭიკჭიკებთ ერთათ მეთქი.—მივდიოდი და მასთან კიდევ სხვაზედაც ვფიქრობდი... ვამბობდი, თუ ღმერთმა მომხედა, ერთი ამ ჩემს კალთებსაც გავახავხავებ, დავბღერტავ მეთქი! . ამ ოცნებაში, რომ ვიყავი გართული, ისე მიუახლოვდი ერთს სახლს, რომ ვერ შევამჩნიე. ცოტა შებინდებული იყო. უცბად ვაიღო სახლის კარები—ვიღაც გამოფართხუნდა გარეთ, კარები გამოიხურა, მე დამიახლოვდა და შემომძახა ნელის ხმით:

— ოჰ, გაიოზ, შენ? სად მიხვალ?

სახტად დავრჩი! დავაჭყიტე კარგად თვალები და ის გასაბერავი ჩემი ამხანაგი შემრჩა ხელში!.. აი დასწყევლოს ღმერთმა, რა უნდოდა აქ?

— აგერა ქვევით, სოფელში მივდივარ,—ვუპასუხე მე,—ნინიკა ყოფილა ძალიან ავად და მის სანახავად მივდივარ.

— შენ სად ყოფილხარ?—ვკითხე.

— მე სამთავროდან მოვდივარ... აქ, მიმითითა სახლზე, შეუხვიე, ძალზე შემცივდა, ცოტაც შევისვენე და ახლა ბინისაკენ მივემართები...

— რას ამბობ, კაცო, შეჰყვირე, ივლისის თვეში ვის გაუგონია სიცივე, მე ლამის სიცხით გული წამივიდეს?

ნაცვლად იმისა, რომ ამ საკითხზე პასუხი მოეცა ჩემთვის, იმან მითხრა:

— იცი, გაიოზ, მოდი მეც წამოვალ შენთან!..

— აჰ, რას ამბობ კაცო! შევუტიე, —შენ ბინაზედ წადი, ვიღაც მოვიდა იქ, შენა გკითხულობდა, მგონი კიდეც გიცდის, ვიდრე არ მიხვალ!.. თუმცა შევეკითხე, რა საქმე ჰქონდა, არ მითხრა, მაგრამ ვიგრძენი კი, რომ შენთვის ხელსაყრელი საქმე უნდა ჰქონდეს.

— ხომ გესმის, რა გითხარი? აბა, მოუსვი ჩქარა!

— უჰ, რადგანაც ასეა, მაშ წავალ,—სთქვა და მოჰქუსლა!..

როგორც იყო ამ ტყუილებით მოვიშორე თავიდან; მაგრამ ისე კი ღმერთი გაბერავს იმას, რაც მლოდნელი არავინ დახვედროდა იქ!.. ფაშვი გაეხეთქა სირბილით, მაგრამ მტერი დაგრჩეს ხელ-ცარიელი..

რა კი მოვიშორე თავიდან, ჩემს გზას გავუდექი. მიუახლოვდი დიასახლისის სახლს. ეზოში ისე ფეხაკრეფით და ფრთხილათ ჩავიპარე, რომ ძაღლსაც არ გაუგია. მოვუარე სახლის უკანა კარებიდან. მინამ კარებთან მივატანდი, სახლის კედელში პატარა სარკმელი შევნიშნე. ვიფიქრე: მოდი შევიხედავ აქედან და გავიგებ დიასახლისი შინ არის, თუ არა, ან სტუმარი ხომ არავინა ჰყავს-მეთქი. შევიჭვრიტე და ვნახე რომ მარტოდ-მარტო შუაზე დანთებულ ცეცხლის მიმქრალ ნაკვერჩხლებს მისჯდომია, მუხლის ზევითამდე კაბა აუწევია, ტრაყი ფეხები გაუწვდია ცეცხლის პირას და ნელის ღიღინით თითისტარს აბზრიალებს.

დიდ ხანს უყურებდი გაშტერებულის თვალებით და ვსტკბებოდი იმ გულ-წარმტაცი სურათის სიმშვენიერით. როგორც იყო ავგლიჯე თვალი თავ-დავიწყებით მიშტერებული იმ ბედნიერების წყაროს სანახაობას, მივედი კარებთან, ცოტა

შევდექი, როგორც სტუმრის რიგი და წესი მოითხოვს. მერე ერთი ჩავახველე და ჯოხი მივუკაკუნე კარს.

რამდენიმე წამის შემდეგ კარი გაიღო, მომეგება წინ დიასახლისი პირ-ღიმილით და შემიპატიჟა შინ. ბევრ ხვეწნა და მუდარას აღარ ვსაჭიროებდი, ვახსენე ღმერთი და შევედი სახლში. დიასახლისმა მაშინვე ქრაქს მოუკიდა, სკამი მომართვა და თვითონ ვახშმის თავდარიგს შეუდგა. სულ მცირე ხნის განმავლობაში უკვე გაამზადა ყველაფერი და ისეთი სუფრა გაშალა, რომ მეფეს ეკადრებოდა. ზედ ერთი კაი მოზრდილი დოქით ღვინოც შემოდგა. ერთი სიტყვით ჯარასავით ტრიალებდა ის მამაცხონებული და თან გემრიელად მემუსაიფებოდა, როგორც მასპინძლის ზრდილობიანი ქცევა მოითხოვდა, მაგრამ მე იმას ყურს არ ვუგდებდი, ჯერ ერთი იმიტომ, რომ გული საგულეს არა მქონია, მეორეც ის, რომ ცალი თვალით სუფრას ვუბღვერდი. პირში ნერწყვები მიშრებოდა და გუნებაში ვამბობდი ნეტავ როდის დამრთავს ჭამის ნებას მეთქი. ამასობაში, როგორც იქნა გადაწყდა ბედი ჩემის სურვილისა და დავიწყეთ ვახშმობა. უნდა გამოვტყდე, რომ მადაც საუცხოვო მქონდა.

კარგად შევქეიფიანდით ორთავენი იმ უკვდავება ღვინოთი. რიგიანად რომ შევზარხოშდი, ახალგაზდობის ხალისმა გულში გაიფართხალა. შევეხვეწე: აგრემც თავს შემოგევლები, ერთი ტაში დაუკარი, რადგან ძალიან ცეკვის გუნებაზე ვარ მეთქი. ბევრი მუდარა აღარ დამჭირდა, ის დალოცვილი შვილი ადგა, მაშინათვე მოიტანა დაირა და დააწყებინა დაფდაფი. მეც წამოვხტი ზეზე, დავტრიალდი ციბრუტივით და ავაფრიალე კალთები. აბა, გიყვარდეს, ბუქნა დავუარე იმისთანა, რომ სულ კორიანტელი დავაყენე. რომ მოვრჩი ახლა ჭიდაობის ჟინმა მომიარა. გადვიკეცე სახელოები, შამოვიკაწპიე კალთები და ვსტაცე ქვრივს საყელოში ხელი. ერთი მაგრა შევაჯანჯღალე, მაგრამ ის შენს მტერს, რომ იმან მე დღე დამაყენა' მამავლო მკლავში ხელი, შამიგდო ბეჭზე და შიგ შუაგულ ნალვერდალში თავდაყირა ღვლეფა გამადენია. დავიწყე ფხაკუნი, დამეწვა წვერ-ულვაში, წარბები, წამწამი; ამევსო პირი ნაცრით, ისე რომ კინაღამ დავიღრჩვე. ისე გავიტრუსე, რომ ფრანგების მღვდელს დავემსგავსე: ვიფიქრე ეს რა ოინი დამმართა ამ ქალმა მეთქი!

როგორც იყო, ვაი-ვაგლახით გამოვბობღდი ნაღვერდლიდან, მოვიფშვნიტე პირ-სახე. გავაჭყიტე თვალები და დავინახე რომ ჩემი მასპინძელი გულიანად ხარხარებს. მაშინ კი ბრაზმორეულმა დავკრიჭე კბილები, ვებღლვენი და ამოვიდე ქვეშ. . . .

ჭიჭიკო.

ჩვენებური ამბები

დ. ყვირილა. აქ უკვე ჩამოვიდა ცნობილი ფალავანდი ნესტორ ესებუა, რომელსაც თან ჩამოჰყვნენ რამდენიმე სახელ განთქმული მოჭიდავენი და კიდევაც გაიმართა რამდენიმეჯერ ამათ შორის ჭიდაობა, აგრეთვე შეუძლიანთ ადგილობრივ ჭიდაობის მოყვარეებსაც ჩაეწერონ საჭიდაო სიაში გამგე ნ. ესებუასთან, და კიდევაც გამოჩნდნენ მსურველები, რომლების ჭიდაობაც ახლო მომავალში მოხდება. იჭიდავებენ შემდეგი ,,ჩემპიონები‘‘:

1-ლი წყვილი. ცნობილი ,,ტოლსტიაკი‘‘ (წონით 160 ფუთია) ეხლანდელი ბანკის დირექტორს ვაჭარი მელიტონა დაეჭიდება, ყოფილ ,,პრეტსედატელს‘‘ ამვე ბანკასას ვაჭარი ტრიფონ ნ—ძე, და რომელიც გაიმარჯვებს „პრემიათ“ მიიღებს: პირველი—კასის კლიტეს და განუსაზღვრელ ,,კრედიტს‘‘, მეორე კი ისევ ძველ თანამდებობას, რომ რიგიანათ ითარეშოს ისევ ძველებურად თავის საკეთილდღეოთ.

2-რე წყვილი. იპოლიტე დაეჭიდება საშიკოს ,,უპრემიოთ‘‘, მხოლოდ ,,ბარბა რეშიტელნაია‘‘.

3-მე წყვილი. ცნობილი ,,კომპლიმენტისტ-უხაჟორისტი კალენიკე და თანაშემწე მისი ,,ოტსტავნოი‘‘ სტუდენტი ამბერკი, დაეჯახებიან ერთი-მეორეს, გამარჯვებულს ნება მიეცემა ადგილობრივ კლუბის დარბაზში უფასოთ გახსნას უმაღლესი კურსები ,,არშიყობისა‘‘.

მეთვალყურე.

ნიგოითი. მასწავლებელი ქალი სასოწარკვეთილებაში ჩავარდნილა, რადგანაც ამ ცოტა ხანში მოშორდება მისი მოტრფიალე მღვდელი, რომელიც უზიდავს აუარებელ ფეშქაშებს....

ხსენებულ ქალს დეპეშა გაუგზავნია კნიაზისთვის, რომ მან იმოგზაუროს ქებურის ჰაეროპლანით, თორემ ვერ მოუსწრებს მას ნიგოეთში, რადგანაც მალე აპირებს ბათუმში... ეს ერთი ხანია საბრალო ქალს არ ეძინება ღამის ორ საათამდის—სულ კნიაზის ლოდინშია... დღე-დღეზედ ელის მის ,,ტკბილ ენას‘‘ და ალერს...

შუხუთი. ანეტას შეუტყვია, რომ დავითს უფეშქაშებია თამროსთვის ქარვათ ღირებული თორმეტი მანეთი და ანეტა თავის კავალრებით ეპირება თამროზე ექსპროპრაციის მოხდენას.

მასწ. ანეტა და ვანო გაკვეთილების დასვენების დროს, ,,ტანგობის“ თამაშობენ. მეორე და მესამე განყოფილებაში დღეში სამი გაკვეთილის მეტი არას დროს არ ქონიათ, რადგანაც ანეტა უფრო ადრე ათავებს გაკვეთილებს და ვანოს ეზარება მარტოდ მოცდა სკოლაში და თან ის უფრო ენანება, რომ ანეტას გზაში არ გაეარშიყოს ვინმე—ამიტომ მარტოკას სახლში არ უშვებს.

მ—ლი.

შარადა

დავდი ვდი მოწყენილი,
ოფლი მდიოდა ღვარადა,
ხეს ქვეშ მივედი, ჩამოვჯექ
სიცხისგან დასაფარადა.
ოდეს შევგრილდა, საჩქაროდ
მუზა მოფრინდა ქარადა

ლ 336 / 1914 /2

და მომეხმარა სალოდავს
გამომეჩმახა შარადა.

ნადირი, რუხი ფერისა,
პირუტყვთა მოსისხარია.
ერთს არ გაუშვებს თუ შეხვდა:
გოჭი, თხა ანუ ცხვარია.

ბევრჯელ გვინახავს მისგანა
მწყემსები განაწვარია,
მას თავში „მანი“ მოსტაცეთ
არ არის მოსახმარია.

როდესაც მიხვდეთ, მოგლიჯეთ
სადაც კი შეხვდეთ „ინი“-ა
და შეინახეთ მერმისთვის,
არ მიგვეპაროს ფინია.

მეორე მცენარეს ჰქვია,
დიდი იზრდება ტანითა,
ბევრია სხვა და სხვა ჯიშის
მინდორში მთა და ბარათა.

როცა კი მიხვდეთ, გაჰყავით
შუაზე თანაბარათა,
პირველი გამოიმეტეთ
წყლისათვის გასატანათა.

და რაც თქვენ დაგრჩეს
წააბით, რომ შევინახეთ „ინი“-ა,
თუ არ მოლოცდა წყეული,
ის საძაგელი ფინია.

ყველა ეს, იმას მიაბით,
რაც გვქონდა შენახულია
და შევინახოთ ისევე
არ დაგვრჩეს დაკარგულია.

მესამე — ნეტავ რა არის?
დედისა გულის ვარდია,
მისი სიცოცხლე, ნუგეში,
რომელს არა ჰყავს ფარდია?..

ყველა ერთად შეაერთედ
და შარადა არის ეს მზათ,
წაიღეთ და მიაკერეთ
დასელებსა ავგაროზათ.
წამალია უებარი
წამებულთა გასაროზგათ,
და ურჩიეთ ვაჟ-ბატონებს
რომ იკმარონ ამ ხანოზათ.

სეფეს-სეული.

წკიპურტი

მეგობარო რედაქტორო!

ნება მიბოძეთ თქვენი გაზეთის საშუალებით გამოვაცხადო შემდეგი: გუშინ სიმონას დუქნის წინ გამოკიდული იყო აფიშა, სადაც სხვათა შორის ეწერა: „დიდუბის ცირკში იჭიდავებს ბ-ნი კვირკვილაშვილი და ცნობილი მოკრივე „აბისელი“. რადგან ზოგიერთ ნაცნობმა ჩემზე იქვი შემოიტანა, ამიტომ საჯაროთ ვაცხადებ, რომ ხსენებული აბისელი მე არა ვარ.

ჟურნალისტი **აბისელი.**

გასართობი

— რას დაღონებულხართ, განა რა მოგივიდათ? — მიმართა მეგობარს ერთმა.

— როგორ არ დავღონდე, ჩემი ცოლი ავად არის და ყოველ დღე ექიმთან დაიარება.

— რომელ ექიმთან?

— რომელთან და ამას წინად „ახალ კლუბში“, რომ ახალგაზრდა ლამაზი ექიმი გაიცნო.... ეუბნება თურმე ხანგრძლივი წამლობა გჭირიათო!...

ფოსტა

ნ. ბერიძეს მივიღეთ თქვენი ღია ბარათი, რომლითაც თხოულობთ ვაუწყოთ მკითხველ საზოგადოებას, რომ ჩვენს ჟურნალში მოთავსებული წერილები „ნიკო ბერის და ამხ. ფსევდონიმით თქვენ არ გეკუთვნის და თქვენ ჩვენს ჟურნალში თანამშრომლად არ ითვლებით. ვამოწმებთ, რომ „ნიკო ბერის და ამხ.“ ფსევდონიმით მოწოდებული წერილები ნიკო ბერიძეს არ ეკუთვნის და ჩვენდა სამწუხაროდ ჩვენს ჟურნალს წერილებს არ აწვდის ამასთანავე წინადადებას ვაძლევთ ჩვენს კორესპონდენტს სხვას ფსევდონიმს თავი დაანებოს.

ახალგაზრდა მგოსანი.

ოქროს ფეხი... ოქროს ფეხი.
ოქროს ფეხი ქალწულისა
სიმბოლოა უცნაური
სიკვდილის და სიცოცხლისა!..

რედაქტორების სავარჯიშო.

გზა სიარულმა დალია,
სიპი ქვა წყალთა დენამა,
დალია რედაქტორები
ამ ას-ცხრა მუხლზე რბენამა.

ტფილისი სტამბა „შრომა“ მუხრანის 1. რედაქტორ-გამომცემელი **დ. მელაშვილი.**